

[Miljøministeren]

Det betyder altså, at der er behov for at gå nye veje, og i virkeligheden synes jeg, at de nye veje er beskrevet i Brundtlandrapporten, der i øvrigt udkom i de samme måneder i 1987, hvor vi behandlede vandmiljøplanen.

Brundtlandrapporten indeholder mange gode pointer, men den grønneste pointe er den, at miljøproblemerne kun kan løses for alvor, hvis vi integrerer natur- og miljøinteresserne i samfundets enkelte sektorer og erhverv, herunder tager højde for erhvervsudviklingen. Pointen er baseret på den erkendelse, at miljø og økonomi er gensidigt afhængige størrelser, og at løsnin-ger skal tage højde herfor. Det betyder også, at det er de enkelte erhverv, der i sidste ende har ansvaret for, om det lykkes at skabe en bæredygtig udvikling. Heri ligger selvfølgelig ikke, at regering, Folketing og myndigheder kan sidde med hænderne i skødet; vi har fortsat som politikere ansvaret for at opstille målene. Det er i øvrigt ikke landbrugsministeren, der skal komme med en handlingsplan for bæredygtigt landbrug, det er naturligvis en regering, der skal det, og det er i øvrigt også en miljøminister, der skal fastsætte målene, og ikke bare landbrugserhvervet selv.

Vi har fortsat ansvaret for at opstille mål og vælge midler, der kan sikre, at resultaterne nås, men vi kan altså ikke løse problemerne, uden at vi inddrager erhverv og borgere i det.

Vi må set i historiens lys sige, at det forsyndede vi os mod, da vi lavede den første vandmiljøplan. Vi sikrede ikke, at miljøinteresserne i landbruget blev integreret i erhvervets økonomi- og strukturudvikling, vi sikrede ikke, at den enkelte landmand og med ham landbrugets organisationer selv tog ansvaret og for alvor trak i den miljømæssigt rigtige retning, og vi sikrede ikke sammenhæng mellem de politisk opstillede mål og midler, som vi pegede på.

Det er med denne erkendelse, at regeringen har besluttet at udarbejde en handlingsplan for bæredygtig landbrugsudvikling, og den skal være færdig senest 1. april 1991, og så kommer den selvfølgelig frem til Folketinget. Der er nogen diskussion om tidsfristerne, og jeg vil gerne sige – det er også en kommentar til hr. Glønborg, som jo altid har nogle malende måder at beskrive dagliglivets eller ulykkeslivets forhold på – at det er rigtigt, at vi foer til, vi skulle gøre noget. Derfor kan det ikke nytte noget, at vi farer til én gang til; nu er vi nødt til at prøve på at

se tingene nøjere igennem, end vi gjorde dengang. Det er derfor, vi har foreslået en handlingsplan for bæredygtigt landbrug, og det er også derfor, vi har sat den tidsramme, vi har sat. Det er ganske enkelt umuligt at nå den på et tidligere tidspunkt.

Hvad angår diskussionen om, at man ikke vil gribe ind over for landbruget, eller at landbruget får særlige forhold, vil jeg gerne sige, at vi var nogle, der i 1979 støttede den socialdemokratiske regering i nogle indgreb over for landbruget, og vi var også nogle, der bagefter – og det tror jeg også en hel række af Socialdemokratiets medlemmer har indset – måtte konstatere, at det er en måde, vi altså bare ikke kan håndtere tingene på. Så kan vi sige, at det vil vi, men det er jo ikke altid, vi kan løse tingene med bål og brand og ved, at vi slår folk oven i hovedet. Det giver sjældent det bedste resultat.

Jeg tror også, vi er nødt til at prøve på at finde en ordentlig dialog med landbruget, at vi bliver nødt til at prøve på at se på landbruget og integrere miljø- og økonomiinteresser. Vi kan ikke løse det hver for sig. Det lader sig ikke gøre. Vi kan hverken true eller tvinge landbruget til at tage nogle isolerede miljøtiltag. Det kan man sige betyder, at forholdene i dag i landbruget med de virkemidler, der er i forbindelse med landbruget og miljø, er anderledes end dem, der er f.eks. inden for industrien, og det skyldes jo en række historiske forhold og dermed også i virkeligheden en række kulturelle og sociale forhold i landbruget.

I øvrigt vil jeg gøre opmærksom på, at det er ligegyldigt, hvilket land vi snakker med, så står de med de samme problemer, når det gælder om at få løst miljøspørgsmålene over for landbruget. Det er ligegyldigt, om man taler med mennesker fra det rimeligt kapitalistiske land Japan eller fra et land som Israel, der går nærmest i den modsatte retning. Det er nøjagtig de samme problemer, de står over for, og jeg tror, det har noget at gøre med – i hvert fald kunne det have noget at gøre med – følgende tre faktorer:

For det første tror jeg, landbruget føler, at de er i en særlig situation, fordi de skaber føde til os. Det er de nok også; det er de traditionelt. Jeg tror, de i virkeligheden har det ligesom lægerne, som også føler, at de er i en særlig situation, fordi vi er afhængige af, at de kan helbrede os.